

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-571/20-S

Název	Gymnázium Joachima Barranda, Beroun, Talichova 824
Sídlo	Talichova 824, 266 01 Beroun 2
E-mail	lidinsky@mail.gyamberoun.cz
IČ	47558407
Identifikátor	600006808
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Stanislav Lidinský
Zřizovatel	Středočeský kraj
Místo inspekční činnosti	Talichova 824, 266 01 Beroun 2
Termín inspekční činnosti	22. – 25. září 2020

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů, naplňování školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Příspěvková organizace vykonává činnost střední školy (dále „škola“).

K termínu inspekční činnosti se ve škole vzdělávalo 482 žáků (95% naplněnost) v oborech středního vzdělání s maturitní zkouškou Gymnázium (čtyřleté a osmileté).

Škola aktuálně eviduje šest žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, dále 14 žáků s odlišným mateřským jazykem, z nichž jeden má jazykovou bariéru. Sedm žáků se vzdělává v zahraničí.

Stravování žáků je zajištěno jiným subjektem přímo v budově školy.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Dlouholeté zkušenosti ředitele školy (dále „ředitel“) s jejím vedením se promítají do dobře nastavené a realisticky vyhodnocované koncepce rozvoje školy a funkční organizační struktury. Delegované kompetence zejména na dvě zástupkyně korespondují s velikostí školy. V činnosti poradních orgánů vedení školy (pedagogická rada, předmětové komise, školní poradenské pracoviště - ŠPP, specialisté - koordinátoři environmentální výchovy, informačních a komunikačních technologií) nebyly až na výjimku týkající se práce ŠPP (absence ucelené strategie předcházení školní neúspěšnosti) zjištěny nedostatky. Přesto je vzhledem k naplňování koncepčních cílů školy žádoucí jejich činnost zefektivnit. Ty se škole daří realizovat zejména ve zlepšování výsledků vzdělávání žáků, méně však v modernizaci výukových forem a metod a dále zlepšování materiálních podmínek ke vzdělávání. Názory účastníků vzdělávání na činnost školy včetně jejího klimatu jsou systematicky monitorovány prostřednictvím dotazníkových šetření, v případě potřeby jsou vedením školy přijímána účinná opatření. V prevenci rizikového chování je důraz vhodně kladen na posilování vzájemných vztahů žáků ve třídě a přechod žáků ze základního vzdělávání.

Hospitační a kontrolní činnost je prováděna ředitelem a jeho zástupkyněmi metodicky jednotně. Třebaže jsou její priority dobře nastaveny, některé z nich se nedaří ve výuce realizovat v plném rozsahu, zejména využívání forem a metod vedoucích k účinnější aktivizaci žáků ve výuce včetně diferenciací úkolů hlavně pro nadané či efektivitu využívání informačních a komunikačních technologií.

Školní vzdělávací programy byly kvalitně aktualizovány v minulém školním roce. Pedagogové s nimi aktivně pracují ve snaze docílit co nejkvalitnějších výsledků žáků. O změnách vzdělávacího obsahu v souvislosti se zkušenostmi ze vzdělávání na dálku škola neuvažuje, a to ani ve vztahu k redukci učiva. Disponibilní hodiny jsou účelně využity k posílení oblasti volitelných předmětů a bloků se zaměřením na jejich předpokládanou budoucí profesní specializaci žáků. Škola žáky vzdělává také v nepovinných předmětech (cizí jazyky, sportovní hry, hudební výchova - orchestr), které jim pomáhají efektivně využít volný čas.

Zprostředkování informací uvnitř i vně organizace je zajištěno funkčními způsoby, v minulém školním roce výrazně posílilo využívání elektronické komunikace.

Škola je v současné době dobře připravena na případné distanční vzdělávání. Přijala jasná pravidla, jednotnou komunikační a výukovou platformu a proškolila pedagogické pracovníky v práci s ní. Koordinátor informačních a komunikačních technologií aktivně a v potřebném rozsahu poskytuje poradenské služby účastníkům vzdělávání.

Ve škole aktivně pracuje studentská rada. Její podněty ke zlepšení života školy vedení průběžně zohledňuje. Přínosem je vedení žáků zejména k občanským, sociálním a environmentálním kompetencím.

Škola se aktivně zapojuje do kulturního a společenského života města. Účinně spolupracuje s rodičovskou veřejností, zřizovatelem, základními školami, (např. pro ně připravuje vzdělávací programy), středními školami včetně zahraničních, vysokými školami, úřady práce a dalšími partnery, což napomáhá k naplňování školních vzdělávacích programů a udržení dobré prestiže školy na veřejnosti.

Ředitel splňuje předpoklady pro výkon své funkce. Pedagogický sbor je stabilní a až na výjimku odborně kvalifikovaný. Vedení školy vytváří podmínky pro další profesní rozvoj pedagogů formou dalšího vzdělávání, které vychází z potřeb školy. Přenos informací z externích seminářů k učitelům, kteří se jich nezúčastnili, je funkční. Menší pozornost je však věnována rozvoji dovedností učitelů pracovat pomocí účinných výchovně-vzdělávacích forem a metod, které by zvyšovaly aktivní podíl žáků na výuce a lépe odpovídaly jejich potřebám.

Všechny prostory školy jsou čisté, účelné, estetické. Poskytnuté finanční prostředky využilo vedení smysluplně a plánovitě. Přesto vybavení školy pro výuku přírodovědných předmětů s ohledem na nejmodernější trendy a poznatky vědy a techniky či vybavení informačními technologiemi vyžaduje zlepšení. Škola nemá laboratoře, prezentační technikou je vybavena jen polovina učeben. Pozitivem je, že počítačové učebny jsou účelně využívány nejen v hodinách informačních a komunikačních technologií, ale i v ostatních předmětech podle možností rozvrhu. Pro tělesný rozvoj žáků využívá škola zejména sportovní halu a tělocvičnu jiných subjektů, venkovní hřiště s novým povrchem, malý sál či posilovnu. Škole však trvale chybí vlastní tělocvična.

V oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví (dále BOZ) vedení spolupracuje s osobou odpovědnou v prevenci rizik. S pravidly BOZ byli prokazatelně seznámeni žáci i zaměstnanci. Vnitřní řády odborných učeben jsou vyvěšeny. Vstup do budovy je zabezpečen proti vniknutí cizích osob. Rozpis dohledů nad žáky na chodbách je zveřejněn, v době inspekční činnosti bylo ověřeno, že byl vykonáván. Vedení školy každoročně provádí rozbor úrazovosti a na jeho základě přijímá opatření.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Výuka v letošním školním roce plynule navázala na vzdělávací obsah minulého školního roku, jehož část probíhala formou distančního vzdělávání. Učitelé postupovali podle školních vzdělávacích programů, žádné učivo nebylo přesunuto nebo vynecháno. Žáci se vzdělávání dálkovou formou řádně účastnili. V době inspekční činnosti probíhalo především opakování a upevňování znalostí a dovedností žáků.

V hospitovaných hodinách byla zaznamenána pozitivní atmosféra, vzájemný respekt učitelů a žáků. Ve větší části výuky však nebyly využívány pestré metody a formy výuky, které by motivovaly žáky k větší aktivitě. Rovněž vyhodnocování splnění cílů vyučovacích hodin a uplatňování diferenciací výuky zejména ve vztahu k nadaným žákům byly jen výjimkou.

Vzdělávací cíle v hospitovaných hodinách českého jazyka a literatury správně vycházely z dosavadních žákovských znalostí a dovedností. Ve výuce českého jazyka a literatury se pouze v jedné čtvrtině hodin dařilo vyučujícím účinně motivovat žáky k činnorodé práci vhodným střídáním činností vedoucích k přemýšlení o jazyce, vyhledávání informací a interpretací textu. Ve třech čtvrtinách hodin převažovala částečně účelná frontální výuka založená především na předávání hotových informací kombinovaná s řízeným rozhovorem a samostatnou prací. Žáci byli aktivně zapojeni pouze v malé míře. Učitelé věnovali málo pozornosti postojovým cílům a nevytvářeli příležitost pro zařazení kooperativních činností. V závěru hodin se dostatečně nevěnovali shrnutí a zhodnocení probraného učiva a jen

ojediněle využívali efektivní zpětnou vazbu formou vzájemného hodnocení nebo sebehodnocení žáků.

Jazykové vzdělávání v anglickém a španělském jazyce bylo vedeno kvalitně a efektivně, příležitostí ke zlepšení je intenzivnější využití didaktické techniky ve výuce. Učitelé volili vhodné metody a organizační formy výuky. Ve všech vyučovacích hodinách běžně komunikovali cílovým jazykem, a tím přirozeně rozvíjeli poslechové dovednosti žáků. Motivovaní žáci komunikovali v daném jazyce a prokazovali velmi dobré znalosti. Učitelé účelně zařazovali poslechová cvičení, zapojovali je do minirozhovorů a individuálně korigovali vyjadřování žáků.

K rozvoji jazykových dovedností žáků napomáhá i nabídka volitelných předmětů a seminářů, poznávací zájezdy, zahraniční jazykové kurzy, reciproční pobyty, exkurze, přednášky, projektová výuka, návštěvy divadelních a filmových představení. Škola vytváří motivační prostředí pro rozvoj jazykových kompetencí žáků také umožňováním dlouhodobých studijních pobytů v zahraničí a systémovou i individuální podporou při získávání jazykových certifikátů z anglického a španělského jazyka. Účinné je rovněž vedení žáků k tvůrčímu psaní s možností publikovat na internetových stránkách školy a k samostatné divadelní produkci ve španělštině.

Většina výuky společenskovedních předmětů byla méně zdařilá. Aktivní byl především učitel, méně pak žáci. Zaznamenána byla nedostatečná názornost, prezentační technika byla především využívána k pouhému opisování učiva, chyběla práce s textem, informacemi.

Výuka matematiky byla zaměřena většinou na procvičování probraného učiva. Žáci byli aktivní, všichni však počítali stejné příklady z pracovního sešitu či listu. Převážně pracovali samostatně, účelná práce ve dvojici byla rovněž zaznamenána. Negativem je, že pouze zřídka byly využity příklady matematiky v praxi.

Ve výuce biologie, chemie a fyziky učitelé se žáky vhodně opakovali probrané učivo. Uplatňovaná frontální forma výuky při výkladu nového učiva, vysvětlování nebo rozhovor nevedly všechny žáky k soustavné aktivitě a jen částečně podporovaly jejich tvořivost. Pouze v některých hodinách učitelé vhodně uplatňovali probírané poznatky v praxi.

Při výuce zeměpisu učitelé výrazně podporovali názornost výuky mapami, filmy či fotografiemi s využitím dataprojektorů. Učitelé výborně uplatňovali mezipředmětové vztahy. Většinou správně posilovali kladný vztah žáků k vyučovacím předmětům. Bylo patrné i zdařilé sebehodnocení žáků na konci vyučovací hodiny.

Hospitovaná výuka informačních a komunikačních technologií byla kvalitní. Zaznamenáno bylo např. účinné střídání samostatné práce žáků s prezentací, efektivní byla práce s chybou a zpětná vazba, pomoc nadaných žáků ostatním, mezipředmětové vztahy. Žáci jsou systematicky vedeni k aplikaci osvojených poznatků v praxi, což bylo patrné v dobré úrovni jejich dovedností.

Výuka tělesné výchovy byla zdařilá, přestože byla vedena učitelem bez odborné kvalifikace. Zaznamenáno bylo účelné provádění průpravných cviků a aktivní zapojení žáků do týmové hry za důsledného dodržování bezpečnostních pravidel. Hodina nevykazovala nedostatky v přístupu k žákům či účelnosti použitých vzdělávacích forem a metod.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Při posuzování míry dosažení výstupů ze školních vzdělávacích programů škola používá tradiční ústní a písemná zkoušení, výjimkou nejsou ani srovnávací testy. Informace o průběžném hodnocení jsou žákům i rodičům operativně dostupné především

prostřednictvím webové aplikace. Další informace rodiče získávají při čtvrtletních třídních schůzkách a při konzultacích s vyučujícími. Škola výsledky vzdělávání žáků pravidelně statisticky hodnotí v pedagogické radě, v předmětových komisích a na poradách vedení školy.

Z rozhovorů s pedagogy vyplynulo, že významnější rozdíly ve znalostech a dovednostech jednotlivých žáků vlivem distančního vzdělávání zaznamenány nebyly. Během vzdělávání na dálku učitelé používali převážně sumativní hodnocení, pouze ojediněle prvky formativního hodnocení, tj. obdobně jako v prezenčním vzdělávání.

Žáci dlouhodobě dosahují výborných výsledků během vzdělávání i při jeho ukončování. Ve školním roce 2018/2019 byl jejich průměrný prospěch 1,8, třetina prospěla s vyznamenáním. Podíl neprospívajících je minimální. Z analýzy prospěchu vyplývá, že nejlepších výsledků dosahují žáci nižšího stupně osmiletého oboru vzdělání. Ve školním roce 2018/2019 jich dvě třetiny prospěly s vyznamenáním. I žáci vyššího stupně osmiletého gymnázia dosahují v průběhu vzdělávání výborných výsledků, s vyznamenáním prospěla třetina. Žáci srovnatelných ročníků osmiletého oboru gymnázia v porovnání se čtyřletým oborem mají zároveň lepší studijní prospěch, a také počet žáků s vyznamenáním je dvojnásobný. Škola žákům v případě neúspěchu poskytuje individuální konzultace.

Dokladem dobrých výsledků žáků je také jejich úspěšnost u maturitní zkoušky. V minulých dvou školních rocích ji složili všichni konající žáci, přičemž polovina z nich s vyznamenáním. V předmětech společné části maturitní zkoušky škola vykazuje dlouhodobě lepší výsledky, než jaký je průměr v daném oboru vzdělání v republice. Z analýzy úspěšnosti žáků u maturitní zkoušky ale vyplývají mezioborové rozdíly. Žáci osmiletého oboru dosahují lepších výsledků (s vyznamenáním prospělo více než 75 % žáků), než žáci oboru čtyřletého (s vyznamenáním prospělo cca 40 % žáků). Jsou také patrné rozdíly mezi průběžným hodnocením a hodnocením u maturitní zkoušky. Přibližně třetina žáků čtyřletého oboru a dvě třetiny žáků osmiletého oboru dosáhlo ve školním roce 2018/2019 horšího průběžného hodnocení než u maturitní zkoušky, a to především v českém jazyce a literatuře, což koresponduje s nízkou motivací žáků ve většině hospitované výuky.

Žáky se speciálními potřebami škola identifikuje, pedagogové jsou informováni o jejich individuálních potřebách a vhodných pedagogických přístupech k jejich vzdělávání, což je v praxi uplatňováno. Jejich účinnost je vyhodnocována a přijímána jsou účinná opatření. Průměrný prospěch těchto žáků odpovídal průměrnému prospěchu intaktních žáků.

Absence žáků se ve školním roce 2018/2019 pohybovala průměrně kolem 140 hodin na žáka, neomluvená absence se vyskytla ojediněle. Z analýzy absence vyplývá, že žáci osmiletého oboru mají nižší absenci než žáci oboru čtyřletého.

I když žáci dosahují převážně výborných výsledků vzdělávání, ojedinělými případy neúspěšnosti žáků se škola zabývá nesystematicky. Žáci s vysokou absencí (nad 100 vyučovacích hodin v pololetí) neznídkrát patří mezi žáky ohrožené školní neúspěšností, tj. jejich klasifikační stupeň je dostatečný. Např. v 1. pololetí školního roku 2019/2020 čtvrtina z celkového počtu žáků 3. ročníku čtyřletého oboru měla ohrožený prospěch.

Škola účinně motivuje žáky k dobrému chování a práci udělováním pochval, nevhodné chování koriguje ukládáním napomenutí nebo důtek, snížený stupeň z chování je ojedinělý. Při řešení případných individuálních výchovných problémů žáků (neomluvená absence) ŠPP spolupracuje s třídními učiteli a vedením školy a v součinnosti se zákonnými zástupci projednává možnosti nápravy.

Škola věnuje pozornost estetickému vzdělávání a podporuje žáky v soutěžích. Ti dosahují krajských a celostátních umístění.

Vedení školy sleduje a analyzuje další vzdělávací cestu absolventů, téměř všichni pokračují ve studiu na vysokých školách.

Závěry

Vývoj školy

- O vzdělávání ve škole je stabilně vysoký zájem.
- Zlepšila se odborná kvalifikovanost učitelů.
- Přetrvává nedostatek finančních prostředků na zlepšování materiálních podmínek školy.
- Škola rozšířila informování účastníků vzdělávání o průběžné klasifikaci pomocí webové aplikace.

Silné stránky

- Žáci dosahují velmi dobrých výsledků u maturitních zkoušek.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Ve většině hospitované výuky chyběl diferencovaný přístup zejména k nadaným žákům, míra využívání aktivizujících forem a metod výuky byla nízká, chybělo uplatňování závěrečného zhodnocení cíle vyučovací hodiny včetně prvků formativního hodnocení.
- Méně dostačující je materiální vybavení školy pro výuku přírodovědných předmětů s ohledem na nejmodernější trendy a poznatky vědy a techniky či vybavení informačními a komunikačními technologiemi. Škole chybí vlastní tělocvična.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Využívat pestré metody a formy výuky. Efektivně vyhodnocovat splnění cílů vyučovacích hodin. Cíleně diferencovat výuku podle schopností a potřeb jednotlivých žáků.
- Zlepšit materiální vybavení školy pro výuku přírodovědných předmětů s ohledem na nejmodernější trendy a poznatky vědy a techniky a vybavení informačními a komunikačními technologiemi.
- Při identifikaci nedostatků přijímat opatření k jejich odstranění a důsledně vyhodnocovat jejich účinnost.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů odstranit nedostatky zjištěné při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jak byly nedostatky odstraněny a jaká byla přijata opatření/přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina vydaná Středočeským krajem dne 18. září 2001, čj. OŠMS/3052/2001 včetně dodatků č. 1 – 5
2. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení, aktuální stav k termínu inspekční činnosti
3. Jmenování do funkce ředitele čj. 17 377/92-240 ze dne 13. května 1992 s účinností od 16. května 1992, potvrzení ve funkci čj. 077578/2016/KUSK ze dne 25. května 2016 na dobu neurčitou
4. Povolení výjimky z počtu žáků vydané Krajským úřadem Středočeského kraje dne 16. července 2019, čj. 098320/2019/KUSK
5. Výroční zpráva o činnosti Gymnázia Joachima Barranda, Beroun, Talichova 824 za školní rok 2018/2019
6. Třídní knihy, školní rok 2019/2020 a 2020/2021
7. Kniha úrazů vedená od školního roku 2012/2013
8. Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví (rozpisy dohledů, knihy školních úrazů, doklady o školení zaměstnanců a žáků, revizní a kontrolní zprávy)
9. Výkazy o ředitelství a střední škole ve školním roce 2019/2020
10. Rozvrh vyučovacích hodin, školní rok 2020/2021
11. Personální dokumentace pedagogických pracovníků ve školním roce 2019/2020 k termínu inspekční činnosti a plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
12. Účetní závěrka za rok 2019 a ke dni 30. června 2020
13. Finanční vypořádání dotací z MŠMT transferem v roce 2019, tabulka č. 1 ze dne 17. ledna 2010
14. Závazné ukazatele rozpočtu NIV, schválený rozpočet včetně úprav v roce 2019 a k 15. červnu 2020
15. Internetové stránky školy www.gymberoun.cz
16. Inspekční zpráva čj. ČŠIS-106/14-S z 19. února 2014, Protokol o kontrole čj. ČŠIS-107/14-S
17. Dlouhodobý záměr rozvoje školy na období 2020-23
18. Organizační řád školy ze 17. května 2018
19. Plán hospitační činnosti na školní rok 2019/2020
20. Distanční vzdělávání – pravidla ze dne 25. srpna 2020
21. Zápis z jednání s ředitelem školy ze dne 24. září 2020
22. Výsledky dotazníkového šetření, školní rok 2019/2020
23. Školní řád čj. GJB 1931/2020
24. Školní matrika k termínu inspekční činnosti
25. Záznamy z pedagogické rady a zápisy z předmětových komisí, školní rok 2019/2020, 2020/2021
26. Statistiky výsledků vzdělávání žáků, školní rok 2018/2019, 2019/2020, 2020/2021
27. Školní vzdělávací programy: Trilobit (č. j. 1985/2020), Joachim (č. j. 1986/2020)
28. Dokumenty o přijímacím řízení pro školní rok 2020/2021
29. Dokumentace školního poradenského pracoviště, stav k termínu inspekční činnosti

